

Musiikki- alan koulutus- jatkumot

MARRASKUU 2023

Otteita musiikkialan opinto-
polkujen rakentumisesta
taiteen perusopetuksessa ja
ammattillisessa koulutuksessa
Musiikin opintopolut
-tutkimuksen pohjalta

Musiikkialan koulutusjatkumot

Koosteen nostot pohjautuvat keväällä 2023 julkaistuun Musiikin opin-
topolut -tutkimukseen, jossa selvitettiin miten oppilaat ja opiskelijat
voivat opiskella ja edetä lainsäädäntöön ja opetussuunnitelmiin perus-
tuvassa taiteen perusopetuksessa sekä musiikkialan koulutuksessa. Tut-
kimuksessa tarkasteltiin erityisesti siirtymiä eri opintoasteelta toiselle.

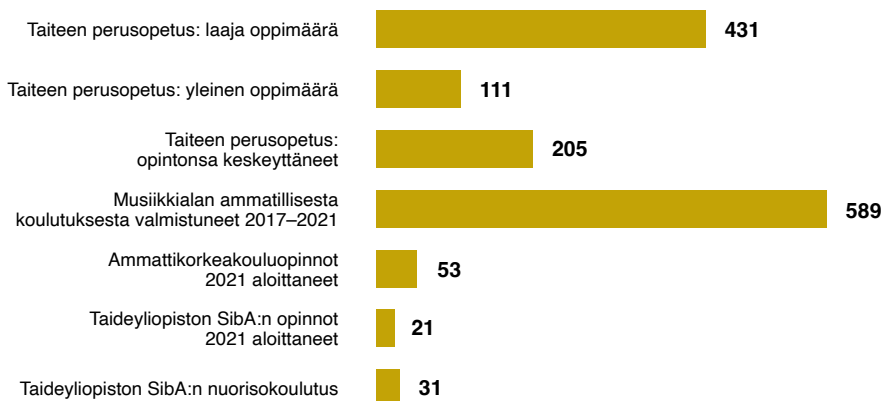
Pääpaino tutkimuksessa oli taiteen perusopetuksessa ja amma-
tillisessa koulutuksessa. Lisäksi selvitettiin ammattikorkeakoulujen
ja Taideyliopiston Sibelius-Akatemian sekä sen nuorisokoulutuksen
opiskelijoiden näkemyksiä.

Tutkimus pohjautuu useisiin kyselyaineistoihin. Taustamateriaalina
toimivat myös liittojen jäsenkyselyt. Aineiston kautta tutkimuksessa
kuuluu vahvasti oppilaiden ja opiskelijoiden näkökulma.

Tutkimushankkeen toteutti Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus
Cupore yhteistyössä Suomen musiikkioppilaitosten liiton ja Suomen
konservatorioliiton kanssa vuosina 2021–2022. Tutkimuksen rahoitti
opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kyselyt oppilaille ja opiskelijoille

Vastaukset: n=1441

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetuksen kyselyt toteutettiin Suomen musiikkioppilaitosten liiton ja Musiikkioppilaitosyhdistys MOY ry:n jäsenoppilaitosten oppilaille.

Tutkimuksen mukaan musiikin varhaiskasvatuksella ja taiteen perusopetuksella on keskeinen merkitys sille, että lapsi pääsee mukaan ja sitoutuu musiikin opintoihin, myös myöhemmissä vaiheissa. Vastaa- jista lähes 60 % oli osallistunut musiikin varhaiskasvatukseen.

Vastauksissa ilmeni epätietoisuutta taiteen perusopetuksen jär- jestelmästä sekä laajan ja yleisen oppimäärien ja niiden tavoitteiden tunnistamisessa. Oppilaat ja huoltajat tarvitsevat enemmän tukea jär- jestelmän kokonaisuuden ymmärtämiseen ja tavoitteiden mukaisten opintopolkujen suunnitteluun.

Yleisimmin opinnot keskeytettiin, mikäli oppilaan kiinnostus suun- tautui muihin asioihin (36 %), musiikki vei liikaa aikaa muilta harrastuk- silta (21 %) tai opiskeleminen oli liian työlästä (20 %). Keskeyttäneistä 85 % aikoi kuitenkin jatkaa musiikin harrastamista jossain muodossa.

Varmimmin opinnoissaan jatkoivat ne, joilla oli paljon musiikilli- sia harrastuksia. Lisäksi yhdessä soittaminen ja muu sosiaalinen toi- minta, ryhmäyttämiseen panostaminen, sopivan tasoiset soittoyhteisöt ja opintojen joustavuus tukivat oppilaiden halua jatkaa opinnoissa.

Molemmissa oppimäärissä tyytyväisimpiä omaan osaamiseen oltiin yhteismusisointitaidoissa ja musiikin ilmaisemisessa, kun taas harjoit- telu-, säveltämis- ja improvisointitaidoissa nähtiin parannettavaa.

VASTAAJIA
YHTEENSÄ

542

(6–25-vuotta)

LAAJA
OPPIMÄÄRÄ

n= **431**

YLEINEN
OPPIMÄÄRÄ

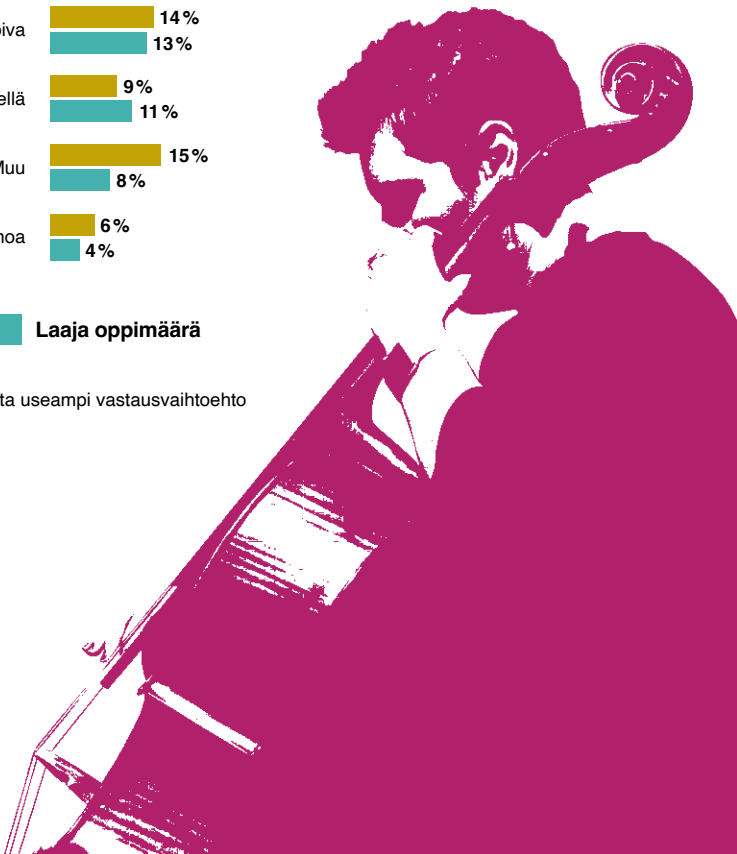
n= **111**

Musiikkiopiston valinnan kriteerit

Laajan tai yleisen oppimäärän musiikin taiteen perusopetuksen oppilaitos – Miksi valitsit juuri sen musiikkiopiston, jossa opiskelet?*

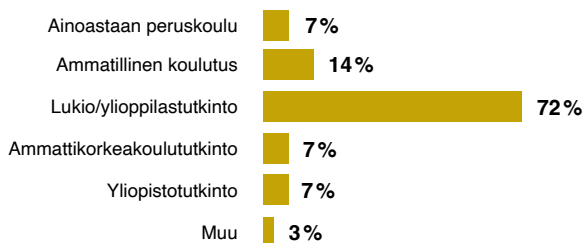
*Vastaajalla oli mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto

Ammatillinen koulutus

Musiikkialan ammatillisen koulutuksen kysely toteutettiin vuosina 2017–2021 Suomen konservatorioliiton 16 jäsenoppilaitoksesta valmistuneelle opiskelijalle (1467 hlö). Kyselyssä selvitettiin vastaajien kokemuksia koulutuksesta sekä siirtymiä jatko-opintoihin ja työelämään.

Vastaajien koulutus ennen ammatillisia opintoja

Ammatillisia opintoja edeltäneet musiikkiharrastukset

VASTAAJIA
YHTEENSÄ

589

VASTAUS-
PROSENTTI

n. **38%**

Vastaajien
musiikillinen
suuntautuminen:

RYTMIMUSIIKKI

53%

KLASSINEN
MUSIIKKI

42%

MUUT

6%

TAITEEN
PERUSOPETUS
TAUSTALLA

Ammatillisesta
koulutuksesta
valmistuneet

78%

Amk:ssa
opiskelevilla

70%

Taideyliopiston
SibA:ssa ja sen
nuorisokoulutuksessa
opiskelevilla

90%

Vastaajien työtilanne syys–lokakuussa 2021

Vastaajilla oli freelance-alalle tyypilliseen tapaan useita erilaisia työasemia samaan aikaan. Esim. musiikin alan opiskelijoista 55 % teki samalla alan freelancer-töitä.

Kokonaisansiot koostuivat pääosin keikkapalkkioista (63 %), opintorahasta (60 %) sekä säännöllisestä palkkatulosta (45 %), mikä kertoo vastaajien olleen vielä valtaosin opiskelijoita.

Vastaajien pääasiallisia työnantajia olivat yksityishenkilöt (32 %) sekä musiikkialan organisaatiot ja yritykset (28 %).

Valmistuneiden jatko-opinnot

Vastaajien tyypillisin musiikkialan opintopolku oli eteneminen ammatillisesta koulutuksesta opintoihin suomalaiseseen ammattikorkeakouluun 42 % ja korkea-asteelle 22 %.

Useampi opiskelupaikka valmistumisen jälkeen oli 14 %:lla (58 hlö). Tyypillinen yhdistelmä oli musiikkialan opiskelupaikka ammattikorkeakoulussa sekä Sibelius-Akatemiassa tai muussa yliopistossa.

Yliopistoissa suoritettujen musiikkialan opinnot olivat valtaosin musiikkikasvatuksen tai musiikkitehteen opintoja. Osa siirtyi tanssi- tai teatterialan sekä muiden kulttuurialan opintojen pariin.

Ulkomaille musiikkialan opintoihin siirtyi 7,9 % (32 hlö).

Jatko-opintojen koosteen on tuottanut Suomen konservatorioliitto

Jatko-opinnot koulutusasteittain

Vastaajista (589 hlö) 65 % oli edennyt korkea-asteen ja 4 % muiden opintoasteiden jatko-opintoihin. 31 % ei opiskellut.

Jatko-opintopaikan saaneista (406 hlö) oli edennyt

musiikki ja taidealan korkea-asteen opintoihin

74%

musiikki- ja taidealan muihin jatko-opintoihin

3%

muun alan korkea-asteen opintoihin

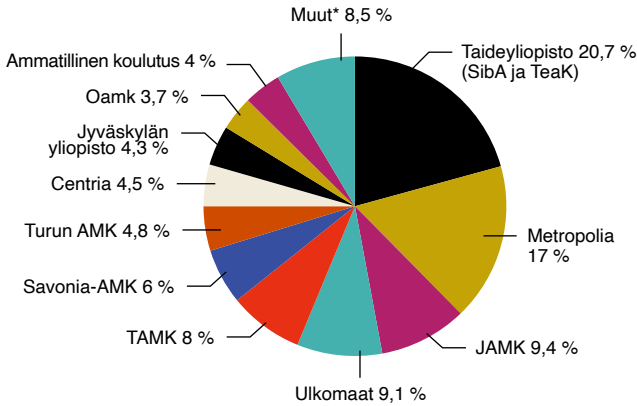
22%

muiden alojen jatko-opintoihin

1%

Sis. myös ulkomaiset oppilaitokset

Musiikki- ja taidealan jatko-opintopaikat

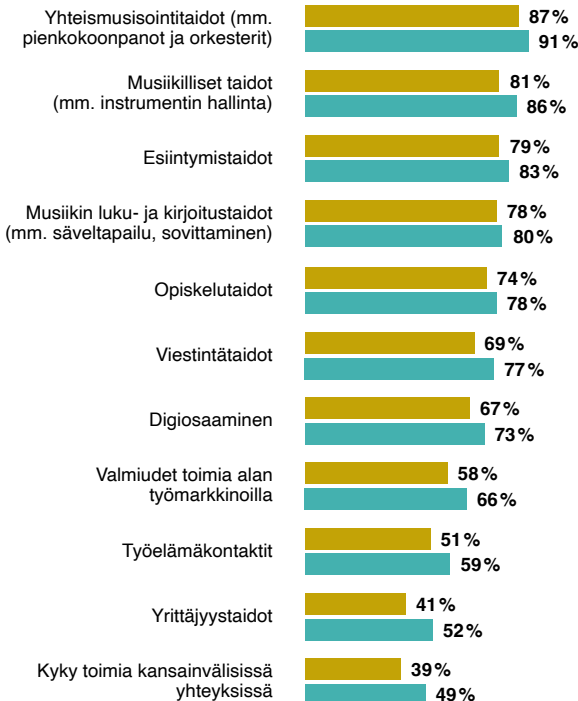
* Muut:

- Oulun yliopisto 2,6 %
- Kansanopistot 2,3 %
- Helsingin yliopisto 1,1 %
- Humak 1,1 %
- Novia AMK 0,9 %
- Itä-Suomen yliopisto 0,3 %
- Turun yliopisto 0,3 %

n=352

Opiskelijalla on voinut olla valmistumisen jälkeen useita opiskelupaikkoja.

Koulutuksen hyödyt työelämään ja jatko-opintoihin siirtymisen kannalta

Vastaaja on saanut riittävät taidot musiikkialalla*

- Työskentelyn kannalta
- Jatko-opintoihin siirtymisen kannalta

* Täysin samaa mieltä ja melko samaa mieltä

Koulutuksen järjestäjiltä kaivataan lisäpanoksia erityisesti kansainvälisten yhteyksien, yrittäjyystaitojen sekä työelämäkontaktien ja -valmiuksien kehittämiseen.

Musiikin opintopolut -tutkimuksen keskeisiä huomioita

Varhaisiän musiikki-
kasvatuksella ja taiteen perus-
opetuksella on keskeinen
merkitys sille, että lapsi
sitoutuu musiikin opintoihin,
myös myöhemmissä vaiheissa.

Nuoret musiikin oppilaat ja
opiskelijat tarvitsevat opintojensa
eri vaiheissa nykyistä enemmän
henkilökohtaista ohjausta sekä
tietoa koulutuspoluista ja niiden
vaatimustasoista.

Oppilaat ja opiskelijat
kaipaavat parempaa
kokonaiskuvaa musiikin
opinnoista, eri opintoasteista
ja -vaihtoehtoista sekä
työelämästä.

Eri koulutusasteiden välistä
yhteistyötä tulisi vahvistaa
sekä tukea oppilaitosten työtä
oppilaiden ja opiskelijoiden
ohjaamisessa erityisesti
siirtymävaiheessa
koulutusasteelta toiselle.

Ammatillisessa koulutuksessa
on mahdollista hankkia
valmiuksia työelämää ja
jatko-opintoja varten sekä
samalla harjoitella ammattia
käytännössä.

Lukio-opintojen ja musiikin ammatil-
listen opintojen yhdistäminen sekä
lukiodiplomien kehitystyö on yksi
mahdollisista keinoista kehittää
musiikkialan koulutuspolkuja
sekä vähentää musiikkiopintojen
keskeyttämistä 16–18-vuotiailla.

Musiikin opintopolut

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore
Cuporen verkkojulkaisuja 70

Koosteen tuotanto

KONSER-
VATORIO
LIITTO

